

Intervju

SLOVENSKA DRUŽINA V AVSTRIJI NINA STRAŠEK IN
JANA JARC

INTERVJU S SLOVENSKIMI IZSELJENCI V AVSTRIJO

Ko slišite besedo migracije, verjetno najprej pomislite na begunce, vojno,... vendar pa migracije niso le to. Ljudje vsakodnevno migriramo, otroci v šolo, starši v službo. Lahko migriramo za dalj časa npr. zaradi študija, izmenjav v tujino, ... Nekatero migracije pa so zaradi teh ali onih razlogov lahko tudi stalne. V nadaljevanju se bomo o tem pogovorili s petčlansko družino, ki se je pred 8 leti preselila iz Slovenije (Ljubljane) v majhno mesto v Avstriji. Spoznali bomo, kako je selitev vplivala nanje kot posameznike ter na njihovo vsakdanje življenje. Zanimalo nas je, v kakšni luči vidijo Slovenijo tako starši kot otroci in kaj za njih pomeni dom.

Vprašanja za starše: na vprašanja sta odgovarjala T(mama) in I(oče)

1. *Zakaj ste se odločili za selitev iz Slovenije?*

(T) Mož je izgubil zaposlitev v Sloveniji in po enoletnem neuspešnem iskanju nove zaposlitve v Sloveniji se je odločil, da poskusi poiskati službo v Avstriji. Službo je po drugem razgovoru tudi dobil.

(I) Za selitev se nismo odločili vnaprej, odločitev je bila posledica mojega iskanja službe. V Sloveniji sem bil zaposlen na Fakulteti za strojništvo za določen čas 3 let, vendar mi po izteku pogodbe niso podaljšali. Po izteku pogodbe sem iskal službo v Sloveniji, gledal pa sem tudi oglase v tujini in se prijavil na nekaj tujih razpisov, med drugim v Avstriji.

2. *Zakaj ravno v Avstrijo?*

(T) Ker je to dežela, kjer je imel moj mož najbolj tesne poslovne stike, in ker tudi zaradi jezika ni bila toliko problematična kot ostale države.

(I) Avstrija je prišla povsem slučajno, saj je bilo prvo podjetje, kjer so mi pozitivno odgovorili na poslano prijavo in kjer so mi ponudili delovno mesto v Avstriji.

3. *S katerimi težavami ste se srečavali ob selitvi?*

(T) S samo selitvijo ni bilo posebnih težav, najbolj so bile zamudne birokratske zadeve na slovenskih uradih, a ni bilo pretiranih zapletov. Mož se je odselil v Avstrijo 9 mesecev pred nami, tako da sem sama urejala vse postopke v Sloveniji.

(I) Sama selitev je potekala brez večjih težav, saj so bili vsi uradni/administrativni postopki zelo dobro organizirani.

4. *Se je bilo težko privaditi na novo življenje?*

(T) Človek misli, da to sploh ni problem: pač zamenjaš okolje in zaživiš na novo. A v resnici je proces zelo dolg. Sama sem opazila, da sem šele po kakih 5 letih po ulici lahko hodila nezavedno, to pomeni, da se nisem zavedala, da sem tujka. Namreč jezik, znanje nemščine je v tem okolju izredno pomembno, prvi element, ki ločuje ljudi v dve skupini: domačini in tujci. Lahko je prodajalka izredno prijazna do tebe, a ko spregovoriš par besed in vidi, da si tujec, se njen odnos do tebe takoj spremeni. Velikokrat sem se izogibala stikom, da ne bi prišlo do neprijetnih presenečenj, zdaj po 8 letih pa mi je počasi vseeno in se s tem ne ukvarjam skoraj nič več.

(I) Niti ne, saj se sam vsakdan niti ni toliko razlikoval od tistega v Sloveniji.

5. *Kaj pa jezik, ste nemščino govorili že prej ali ste se jo naučili po selitvi?*

(T) Nemščino sem se učila 4 leta v gimnaziji in 2 leti na fakulteti, tako da sem poznala osnove gramatike in besedišče, a v deželi Vorarlberg je prisotna še dodatna ovira, ker je lokalni dialekt (alemanski) tako drugačen od nemščine, da sem mislila, da je to švedščina, ko sem ga prvič slišala. Tako da za osnovno komunikacijo sem bila dovolj podkovana, dialekt sem samo v osnovnih podatkih razumela, velikokrat pa popolnoma narobe in sem se smejala, ko je bilo razloženo nekaj resnega in podobno, tako da je bilo par sramot. Sedaj pa dialekt razumem skoraj 100%, govorim pa ga le delno. V nemščini pa se lahko s pomočjo Google Translate vse pomenim, brez njega pa tudi, čeprav malo naokoli s pomožnimi besedami, a so sogovorniki po navadi zelo prijazni in mi povejo, kaj sem mislila povedati.

(I) Nemščino sem se učil v osnovni in srednji šoli, zato sem bil prepričan, da mi nemščina ne bo predstavljala nobenih težav, vendar pa je bil prehod v nemško govoreče okolje precej težji kot sem pričakoval, saj je uporaba jezika v vsakdanjem življenju dosti težja kot nemščina v šolskem okolju. Zdelo se mi je kot da se začenjam učiti popolnoma na novo.

6. *Kateri jezik vam je bolj blizu: slovenščina ali nemščina?*

(T) Slovenščina; čeprav mi je bila nemščina vedno lep jezik in sem bila zelo ponosna v srednji šoli, ko sem spisala prvi spis v nemščini. Zdaj počasi že kombiniram slovenščino in nemščino, tako da je včasih težko najti kako slovensko besedo. Sploh pri najmanjši hčerki, ki je rojena v Avstriji, je to problem, ker ne pozna slovenskih besed, nemške pa in je njen jezik na trenutke tako nerazumljiv, da ga nekdo z nepoznavanjem slovenščine in nemščine ne more razumeti.

(I) Bližje mi je slovenščina. Nemščine ne obvladam toliko, da bi jo lahko uporabljal na enakem nivoju kot slovenščino.

7. *Kateri jezik govorite doma?*

Slovenščino.

8. *Se življenje v Avstriji razlikuje od življenja v Sloveniji? Če da, kako?*

(T) Da, razlika je kar velika. Tu veljajo jasna družbena pravila, ki se jih ne krši in kršenje je razumljeno kot ogrožanje skupnega dobrega, zato so ljudje izredno reaktivni na kršenje pravil. Npr. če se boš peljal po ulici brez luči na kolesu, te bo na poti opomnilo najmanj par ljudi, da nimaš luči in da pojdi peš, ker ogrožaš sebe in druge. So tudi izredno asocialni – vsak živi v svoji hiši in druženje je le organizirano, spontanega druženja ni. Tudi trate pred hišami so običajno prazne, saj prosti čas ne preživljajo pred hišo, temveč v gorah, na različnih aktivnostih, ... Red, ki vlada v državi, mi je zelo všeč, ker se človek počuti varno in ve, da država funkcionira; a družabno življenje, ki je prijetno za dušo, je bolj odprto v Sloveniji. Tu v Avstriji smo v vseh letih pridobili za prijatelje le eno družino, ki ji res zaupamo in vemo, da nam bi pomagali v vsaki situaciji. In za to smo zelo hvaležni.

(I) Življenje v Avstriji se razlikuje od življenja v Sloveniji, a hkrati zaradi podobnih tradicij in veroizpovedi obstaja tudi veliko podobnosti. Glavna razlika je mogoče v bolj urejenem družbenem sistemu: lažje je najti službo, država v večji meri podpira posameznike pri njihovih ambicijah, vse skupaj je nekoliko bolj sistematično urejeno. Na splošno se mi zdi, da so ljudje nekoliko bolj premožni, imajo pa dostikrat bolj uradne oziroma hladnejše medsebojne odnose.

9. *Kako so vas sprejeli v Avstriji?*

(T) Tukaj živi kar dovolj tujcev, zato nismo bili nekaj posebnega, ko smo se sem preselili. Učitelji in vzgojitelji v vrtcu so bili izredno razumevajoči in so zelo pomagali pri integraciji otrok; priseljevanje je tu zelo odprta tema in država ima veliko vzvodov, ki pomaga priseljencem, da se čim prej integrirajo v novo družbo in to razumejo kot uspeh, če se ljudje lepo prilagodijo novem okolju.

(I) V Avstriji so nas sprejeli korektno. V vsakdanjih in uradnih stvareh so ljudje zelo prijazni in pripravljeni pomagati, je pa dolgoročno težje navezati tesnejše stike, saj ljudje večinoma ohranijo distanco, če si tujec. Pri vključitvi v okolje nam je najbolj pomagalo dejstvo, da so bili otroci še majhni (od 0 do 6 let) in so se skozi različne šolske in obšolske aktivnosti vključili v tukajšnje okolje. Tako smo tudi ravno preko otrok in njihovih obšolskih dejavnosti (glasbena šola, plavanje, itd.) navezali največ stikov z domačini.

10. *Kaj za vas pomeni beseda dom/domovina?*

(T) Dom je tam, kjer se počutim tako, da lahko pozabim nase. Povsod kjer srečam prijateljske ljudi, neodvisno do prostora. Domovina je pa dežela, kamor se vedno znova vračajo ptice selivke in za katero velja pravilo: »Vsaka duša je ptica selivka, le tista, ki ostaja, Ljubezen.« / Andrej Grabar

(I) Dom je zame tam, kjer imaš svoj prostor pod soncem in se počutiš dobro. Domovina je, kjer imaš korenine, od koder izhajaš oziroma kjer si odrastel.

(Za otroke:) Na vprašanja sta odgovarjala J(14let) in B(12let), najmlajša hčerka pa je še premlada.

1. *Kako vaši vrstniki gledajo na to, da prihajate iz Slovenije?*

(J) **Večina ne ve da sem tujka, ker govorim tukajšnji dialekt, ko pa izvejo, se kateri obnašajo malce vzvišeno.**

(B)-**Gledajo kot da smo manj vredni.**

2. *Kateri jezik vam je bolj blizu: slovenščina ali nemščina?*

(J) **Nemščina, ker jo lažje pišem in ker se s prijatelji pogovarjam nemško. In samo doma govorimo slovensko.**

(B)-**Slovenščina**

3. *Kaj za vas pomeni beseda dom/ domovina?*

(J) **Dom je zame tam, kjer preživim največ časa. Domovina je tam od koder prihajaš (Slovenija).**

(B) -**Dom je za mene tam kjer imamo prijatelje: Slovenija.**

Najlepša hvala, da ste si vzeli čas in odgovorili na ta vprašanja. Pravijo, da je dom tam, kjer je tvoje srce. Srce pa ne pozna krajev ali mest, pozna le toplo dlan in ljubezen.

Slika 1 Na božičnem sejmu doma v Avstriji

Slika 2 Ohranjamo slovenske tradicije! Doma pečena potica.

Slika 3 Na vrtu je vedno dovolj dela...

Slika 4 ...Se pa splača :)

Slika 5 Opazujemo paglavce v potoku

Slika 6 Pogled na švicarske hribe

Slika 7 Na uri čela

Slika 8 Pridni kot mravljice :)